СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 292. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 16. грудня, 1925. — VOL. XXXIII. No. 292. Jersey City, N. J., Wednesday, December 16. 1925. THREE CENTS

Нові заходи ґубернатора Піншо до закінчення страйку.

ГАРИСБУРҐ, ПА., 14. грудня. — Не дивлячися на те, що він скликав для полагодження вуглевої справи спеціяльну сесію стейтової леґіслятури, пенсилвенійський стейтовий ґубернатор Піншо спросив на спеціяльну конференцію в углевій справі всіх майорів та бурджесів міст і місточок з 12 повітів стейту, в котрих є вуглеві копальні. Збори мають відбутися в столиці стейту в середу.

Що мається говорити на сій конференції, ще докладно не відомо. Правдоподібно, ґубернатор хоче передискутувати з конференцією свої пропозиції, які він думає предложити леґіслятурі.

КЕЛОҐ ПРО АМЕРИКАНСЬКУ ЗАГРАНИЧНУ ПОЛІТИКУ.

НЮ ЙОРК, 14. грудня. — Секретар стейту (себто щось в роді премієра міністрів) Френк Келоґ виголосив тут на обіді, уряджені в його честь орґанізацією Радою для Заграничних Відносин, промову про заграничну політику теперішного уряду.

Бесідник заявив, що Америка думає держатися супроти европейських держав лагідної політики в справах фінансів, себто давати їм подостатком матеріяльної допомоги. Америка однак думає держатися далеко від европейських політичних клопотів.

НАГЛА СМЕРТЬ ОПІКУНА ЧУЖИНЕЦЬКИХ МАЄТКІВ.

ВАШИНҐТОН, 14. грудня. — Фредерик Кокс Гикс, опікун чужинецьких маєтків, сконфіскованих Америкою в час війни, умер тут наглою смертю в театрі, приглядаючися штукам відомого американського маґіка Терстона. В хвилі, як маґік завісив у воздусі жінку за волося, Гикс кинувся на кріслі, застогнав тяжко й впав назад на крісло неживий.

ВИЗНАЧИЛИ ДЕНЬ СМЕРТИ НА ВІДОМОГО РОЗБИШАКУ.

ГАРТФОРД, Конетикат, 14. грудня. — Федеральний суд відкинув відклик відомого американського опришка Джералда Чепмена та визначив день 3. марта на його страчення.

Чепмен виломався з вязниці, де він відбував довголітну кару за вломи й крадежи, брав знова участь у вломах і раз, перехоплений поліцією, оборонявся револьвером і вбив полісмена.

МОЛОДИЙ ЛА ФОЛЕТ ДОБУВ СОБІ ПРИЗНАННЄ РЕПУБЛИКАНЦІВ.

ВАШИНҐТОН, 14. грудня. — Заповіджена боротьба межи републиканською більшостю, а сенатором Ла Фолетом, наслідником покійного сенатора Ла Фолета, його батька, покінчилася нині замиреннєм; републиканська більшість приняла молодого сенатора до себе та призначила його яко свого представника до трох комісій.

АНҐЛІЙСЬКІ МОНОПОЛІ ВИКОРИСТОВУЮТЬ АМЕРИКУ.

ВАШИНҐТОН, 14. грудня. — Секретар торговлі Гувер вислав до сенаторів листа про визиск Америки анґлійськими монополістами. Після його слів один ґумовий трост забирає з Америки 660 міліонів долярів у рік. Секретар радить сенаторам постаратися о захоронне мито проти всіх таких підприємств.

БОГАЧІ ПАЧКАРАМИ.

НЮ ЙОРК, 14. грудня. — Федеральні митові урядники роскривають, що американські богачі нібито законним способом пачкують в Америку величезну скількість виробів без мита. Пачкують вони в сей спосіб, що будують собі яхти (прогулькові кораблі) в чужих краях, а відтак на них перевозять в Америку вироби чужих держав як частину кораблів. У сей спосіб за два роки перепачковано в Америку товарів вартости яких 3 міліони долярів.

АМЕРИКАНСЬКИЙ МІЛІОНЕР ПІДДЕРЖУЄ РОСКОПИ НАД НІЛЕМ.

ШИКАҐО, 14. грудня. — Відомий американський міліонер Джан Д. Ракефелер заложив Ґенеральну Виховавчу Раду та дав ії чверть міліона долярів на ведення роскопів старовини над рікою Нілем у Єгипті.

ФОРД МАЄ ПОСИЛАТИ ТРАКТОРИ ДО РОСІЇ.

НЮ ЙОРК, 14. грудня. — Армтоґ Корпорейшен, що є торговельним посередником межи американськими фабрикантами а російським урядом, каже, що вона підписала з Фордом умову, на основі котрої Фордова компанія має доставити до Росії 10,000 тракторів системи Фордсон. Російський уряд має заплатити за се 6 міліонів долярів. Вислати сі трактори мається до портів Новоросійська й Одеси в місяцю грудни й січни.

ФРАНК ДАЛІ ПАДЕ.

НЮ ЙОРК, 14. грудня. — Француські гроші далі падуть з великим поспіхом. Нині приміром франк цитовано рано по 3 центи та 62 і чверть сотих, а за один день він спав о 6 пунктів і 1 четверту так, що вечером франк можна було дістати за 3 центи 58 сотих.

Банкирі кажуть, що причиною сього небувалого обиження француських гроший є політична кріза в Франції.

ВЖЕ — ВЖЕ

вийшов з друку

КАЛЕНДАР

Українського Народного Союза на 1926 рік

богатий ріжнородним змістом та ілюстраціями.

Ціна з пересилкою 50 центів.

Замовлення посилати на адресу: "SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Пригадуємо, що торічний наклад був скоро вичерпаний, тому хто хоче мати календар У. Н. Союза на 1926 рік, нехай поспішиться із замовленнєм.

ПІДДУБНИЙ ВИСТУПАЄ ДО БОРОТЬБИ В НЮ ДЖЕРЗИ.

Українці Нюарку, в стейті Ню Джерзі, й околиці мають нагоду побачити боротьбу Івана Максимова Піддубного, відомого силача українського роду. Виступить він на боротьбу з литовським силачем Ґештавтом, шампіоном литовської републики. Боротьба відбудеться після американського способу.

Боротьба відбудеться в середу, дня 16. грудня вечером о годині 8. мінут 15 в салі Лорел Ґарден, 457 Спринґфілд Евеню.

Кромі сеї пари будуть боротися ще дві другі пари, а в одній парі виступить польський силач Владек Збишко з Гарі Стівенсом, а в другій італійський силач Кальда з українським силачом Франком Бокіном.

З приводу нюйорскої боротьби Піддубного в понеділок американські ґазети без виїмку розписалися широко про Піддубного, дораджуючи всім, що цікавляться борбницьким шпортом, піти подивитися на боротьбу сього відомого в світі силача.

УКРАЇНСЬКІ АРТИСТИ В КАТАСТРОФІ.

Підчас катастрофи в театрі у Вилминґтон, Дел., дня 11. с. м., спадаючі оломи цементу ранили українських артистів: паню Черевко, паню Троїцьку і п. Давиденка, котрі співали в хорі Гаммерштайна.

ПЕРЕСТУДЖЕНІ РИБИ.

Не лише теплокровні звірята можуть перестудитися, але також риби. Самособою риби з тропічних вод, що все навикли жити в теплій воді, є найбільше вразливі на холод. Цікавий припадок перестудження риб приключився в Анґлії. Зоольоґічний сад у Лондоні одержав із Східних Індій дві великі цінні риби-ґурамі. Цю далеку дорогу відбули вони на літаку. По дорозі риби тяжко перестудилися і мало що не осліпли. На щастя їх виратували при помочі теплої купелі. Небаром вони виздоровіли і плавали знову весело в акваріюмі після того лікування теплою водою.

УКРАЇНІЗАЦІЯ ПРЕСИ.

Центральний Виконавчий Комітет КП(б)У, вислухавши на одному з останніх засідань реферат про українізацію радянського апарату і партійних установ, ствердив, що за останні два роки українські ґазети збільшилися числом і тіражем. Комітет встановив сітку місцевих ґазет і рішив українізувати сім місцевих ґазет на половину, а всі селянські ґазети видавати виключно українською мовою. „Селянську Правду" рішено перетворити на тижневик, а „Радянське село" оставити як масовий селянський орган, що виходитиме два рази в тиждень. Далі рішено зукраїнізувати Ратау (Телеґрафічна Аґенція України) і розпочати українізацію комсомольської та дитячої преси крім тієї, що обслугує національні меншости.

ЩЕ ОДИН ЗЛОЧИН.

У львівським стрийськім парку найдено тіло вбитого, невідомого мущини. Поліція дійшла до висновку, що самогубство виключене. Біля трупа найдено спалені папери і на однім клаптику, випадково, відчитали призвище Вл. Тарнавського, шлюсарського челядника. Його арештували і він признався до вини. Вбитим є Влад. Янчук, також шлюсарський челядник. Вбивець подає мотиви свого вчинку, зовсім таксамо як Філясевич у процесі за вбивство Корнелі. Вони оба мали покінчити самогубством і тому Тарнавський застрілив спершу Янчука, а потім не мав уже сміливости застрілитися...

ПРО ПІДКАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

До 320 ч. „Prager Presse" прикладено окремий додаток на 16 сторінок про Підкарпатську Україну: її адміністрацію, культуру та господарство. На жаль, між численними статтями чужинців про життя нащих земляків находимо тільки статтю д-ра Вол. Залозецького: „Подорож для мистецько-історичних дослідів у східній Словаччині" і переклад народньої новелі з етноґрафічних збірників В. Гнатюка (пер. М. Гехтер).

ЛІ ГУНҐ ЧАНҐ І РЕПОРТЕРКА.

В 1896 році подорожував китайський віцекороль Лі Гунґ Чанґ по Европі. В Лондоні мала з ним інтервю американська журналістка. Після інтервю просила віцекороля, щоби вписався їй у памятник. Китаєць попросив у неї книжки й казав свому товмачеви, щоби переклав йому гадку, що була вписана на останній сторінці. Там було написано: „Penny vise and pound foolish" (Мудрий у пені, дурень у фунтах). На це Лі Гунґ Чанґ заявив, що впише її подібну китайську гадку. І вписав їй кистю якісь дивні китайські знаки. Коли пізнійше журналістка попросила одного американського дипльомата, щоби переклав їй вписану в памятник гадку, довідалася, що там було написано: „Глупо є йти вчасно спати, щоби заощадити на світлі, коли мають народитися близнюки".

ПРИГОТУВАННЯ ДО СВЯТКОВАННЯ 20-тих РОКОВИН РЕВОЛЮЦІЇ 1905 РОКУ.

По відсвяткуванню семиліття пролетарської диктатури йдуть у цілому Радянському Союзі великі приготування до святкування двацятиліття революції 1905 р. На Україні обходитимуть ці роковини, як і в інших радреспубликах, 20. грудня ц. р. В підготовці свята бере велику участь комуністична партія большевиків України, яка мобілізує для цього всіх своїх членів. Вона бажає, щоби свято цих роковин стало масовим, та щоби мало „поглиблено - пропаґандистичний характер". Слід замітити, що рівночасно припадають і 100-літні роковини повстання декабристів 1825 р. З роковинами повстання декабристів нероздільно звязана смерть великого поета декабриста Рилєєва. Таким чином на грудень випадає рівночасно аж три свята: роковини двох революцій і смерти одного з найідейнійших російських революціонерів.

НОВЕ ЧУДЕСНЕ ПРОМІННЯ.

Анґлійський учений Мільдікен, лавреат Нобля, відкрив нове проміння, яке має багато більшу силу як Рентґенівське. Воно проходить крізь найбільше тверді та непрозірчасті тіла.

Валиться комунізм і соціялізм в Росії.

БЕРЛІН, 13. грудня. — З Москви повідомляють, що тамошній орган Зиновєва „Правда" вказує тепер перед зїздом російської комуністичної партії на упадок комунізму і соціялізму в Росії.

Ґазета пише, що велика часть комуністів уже зневірилась у комунізм і каже, що комуністи не всилі його насадити серед населення.

Та ґазета далі пише, що міжтим капіталістичні верстви в Росії зростають, по городах яко промисловці і купці, а по селах яко хлібороби. Вона каже, що засібнійші селяни далі богатіють і здобувають громадську власть, а незаможники ще далі біднiють.

Кромі того, пише Правда, шириться безробітте і зростає по містах число беззахисних дітий.

УСПІХИ ПЛЯНУ ДОСА.

БЕРЛІН, 14. грудня. — Американський фінансовий аґент в Німеччині, Сімор Паркер Ґілберт, подає до відома, що рік приміненния пляну Доса в Німеччині приніс успіхи.

За сей час, каже він, Німеччина усталила свої паперові гроші (марки); зрівноважила буджет; і дала аліянтам на рахунок відшкодовань 1,000,000,000 марок в золоті.

ЗА НОВИЙ НІМЕЦЬКИЙ КАБІНЕТ.

БЕРЛІН, 13. грудня. — Президент Ґінденбурґ доручив демократови, бувшому міністрови Кохови місію скласти новий німецький коаліційний (обєднаний) кабінет.

Кох звернувся нині до народньої партії, центровців (католиків), демократів і соціялістів.

ФРАНЦУСЬКІ ФАШІСТИ ОБЗИВАЮТЬСЯ.

ПАРИЖ, 13. грудня. — Француські фашісти зачинають щораз більше підносити і голосити свою програму.

Вони домагаються:

1. — Негайного розпущення парляменту.
2. — Передачі державної власти в руки кількох одиниць, котрі мають її виконувати яко Комітет Публичної Безпечности.
3. — Складення нового бизнесового кабінету із самих технічних знавців, який має у всьому повинуватись Комітетови Публичного Безпеченства.
4. — Переведення фінансових реформ.
5. — Нового поділу держави на округи.

Фашісти тепер в більшости републиканці; але і роялісти теж готовляться до політичного перевороту.

По містах Франції відбуваються віча, які протестують проти соціялістичної влади.

ПРИЙМАЮТЬ РІШЕНЕЦЬ ЛІҐИ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 13. грудня. — Рада Ліґи Народів приняла заяву своєї розслідної комісії, що вина за граничну борню в Болгарії спадає на Грецію, й оцінку, що Греція повинна заплатити Болгарії понад $200,000 відшкодовання.

Представники Болгарії і Греції заявили, що приймають сей рішенець.

ПРОТИ-БОЛЬШЕВИЦЬКА АҐІТАЦІЯ НА БІЛОРУСИ.

ЛОНДОН, 13. грудня. — Урядове звідомленнє з Москви потверджує недавні вістки з Риґи, столиці Латвії, про великий проти-советський рух на Білоруси.

Большевицька Чека (політична поліція) в Минску, столиці Білоруси, увязнила провідників проти-советського заговору під проводом вчителя Листопада.

Повідомляють теж, що аґітацію ведено по селах, та що лідери сеї пропаґанди хотіли повалити советську владу і проголосити самостійну републику.

ЯПОНІЯ НЕ ВІРИТЬ В РОЗОРУЖЕННЄ.

ТОКІО, столиця Японії, 11. грудня. — Японський премієр Като заявив, що він не вірить в успіх заповідженої всесвітньої розоружної конференції.

Він каже, що світ ще не готовий до розоруження, а зокрема Европа, додаючи, що світ не розоружиться без співучасти і співділання Америки і Росії.

ЧОМУ КИТАЙ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЗМУ?

ТОКІО, 11. грудня. — Японський премієр Като сказав, що на його думку в Китаю (Хінах) не буде большевизму, а се головно тому, що там забогато босяків і жебраків, котрі бояться, що совети змусили-б їх до праці, і тому не допустять до большевицького перевороту.

НЕ УСТУПАЄ.

ПАРИЖ, 11. грудня. — Здетронізований 27-літний перський шах Ахмед Кеджар, котрий тут живе, каже, що він престола не зрікався і не зречеться.

ЯПОНСЬКЕ ВІЙСКО В КИТАЮ.

ТОКІО, столиця Японії, 12. грудня. — Японський міністер закордонних справ барон Шідегара заявив, що Японія має доволі велику військову залогу в Манджурії під проводом ґенерала Шіракави, щоб оборонити інтереси Японії і життє японських та чужих горожан підчас боротьби двох ворожих китайських таборів.

Користайте з нагоди! — Користайте з нагоди.

ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИЙМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

Вступайте сейчас. — Вступайте

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинокое число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Загряницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

СПРАВЕДЛИВОСТИ ДЛЯ ІМІҐРАНТІВ

Проти заяви президента Кулиджа в користь реґістрації чужинців виступило вже кількох визначних Американців. Межи инчими виступив з публичною заявою Оґастас Н. Генд, визначний федеральний суддя в Ню Йорку. На його заяву звернули увагу всі місцеві американські ґазети, бо він походить з родини, що живе в Америці вже кілька поколінь, себто не має найменчого особистого чи родинного інтересу виступати за іміґрантами. Його слова набирають ваги ще й з того згляду, що судя Генд від кількох літ вирішував справи натуралізації іміґрантів і в тому характері мав добру нагоду пізнатися зі свіжо впеченими Американцями.

Суддя Генд говорив на конференції стейтових милосердних орґанізацій. Говорив він про натуралізацію й американізацію, і в своїй промові сказав богато слушних уваг. На його думку, Америка американізувала іміґрантів досі незвичайно вдачно, а вдавалося се її тому, бо в неї не було шовіністичного упередження до ніякого народа. Значить, американьщенне залежить не лишень від тих, які сюди прийшли, але також від захования тих, які їх тут принимають. Америка буде й на далі американщити легко й скоро, коли вона на далі буде придержуватися політики терпимости й свободи супроти тих, які прийшли до її берегів. Коли родовиті Американці почнуть трактувати іміґрантів з погордою, або хочби дивитися на них з гори, то іміґранти стануть американізуватися богато повільнійше, або й зовсім американізуватися не будуть. Всяке трактованне іміґранта з гори, хочби захованне Американців, які деколи ласкаві казати іміґрантам повівати американськими прапорами, мусить зогидити іміґрантам Америку та зробити їх відпорними супроти американізаційних заходів.

Колиб в Америці завести обовязок реґістрації ненатуралізованих іміґрантів, то сим зробленоби Америці величезну шкоду. Наперед, зробленоби шкоду іміґрантам, яких таким законом переконаноби наочно, що Америка в примінюванню поліцийних насильств іде за европейськими краями, з котрих вони утекли, а відтак зроблено6 ще шкоду й родовитим Американцям, бо реґістрація іміґрантів не можлива до переведення без реґістрації горожан.

Судді Гендови треба признати, що мав відвагу виступити з розумним і холодним словом серед сліпої товпи, яка справді думає, що маханнем прапором поперед очи іміґранта можна його навчити сей прапор любити.

ЗМІНА КАЛЄНДАРЯ

Кілька днів тому назад почалися в Ню Йорку публичні дебати над зміною календаря. Дебати сі зарядив спеціяльний комітет Товариства Купців, покликаний для реформи календаря. На сих переслуханнях піднесено досі велике число проєктів на зміну дотеперішного способу числення часу. З тих проектів видно, що дотеперішний календар показується не добрим з богато зглядів. Він не має в собі простоти, він занадто скомплікований. В ньому немовби рахувалося осібно дні місяців, осібно дні тижня. Один рік не рівний другому, один місяць не такий, як другий. Куди на нього не дивитися, всюди видно, що здалобся його зробити простійшим.

З довгого ряду предложених плянів видно, що легко відкрити хибу в календари, але не так легко його направити. Навіть, якби вже й згодилися на одну реформу як найкращу з усіх, то ще й тоді вирине питанне, як сю реформу зробити так, щоби зміна перейшла без великих коштів для народа. З сих трудностий можна й вносити, що до справдішного переведення в життя нової календарової реформи ще далеко. Мимо сього дискусія, яка тепер ведеться над сею справою, має в собі велику науку. Ми бачимо по ній, в який спосіб розбирають таку справу в Америці. Сей спосіб стоїть у різкій суперечности зі способами, як справу календаря розбирають деякі другі народи. В Американців питанне календаря се чисто практичне питанне, як рахувати, себто ділити, час так, щоби він годився зі сонцем і був догідним для людий, не обтяжав занадто людської памяти, був легкий до затямлення. В деяких народів знова календар повязаний з національною справою так, що людину, яка розумово дійшла до переконання, що старий календа трерба закинути та стати числити так, як ліпше, вважається просто національним зрадником. У деяких людий знова календар повязаний з релігійною справою, так що людину, яка заявляється за новим календарем, пятнують як релігійного відступника. Пару літ тому назад, приміром, у Болгарії прийшло було до міністеріяльної крізи та мало не до революції через те, що уряд запропонував реформу азбуки й календаря.

Тому така публична дискусія над реформою календаря, як ся, яку завело Американське Купецьке Товариство, хочби навіть ліпшого календаря не завело, зробить хоч стільки добра, що пригадає всім, що справа календаря се справа розуму й практичного досвіду, а не чувства, національности або релігії.

АКЦІЇ ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ У ЛЬВОВІ

Далі закупили акції Земельного Банку Гіпотечного у Львові: НЮ ЙОРК, Н. Й. Товариство Вільність в Америці за $170. Товариство Зоря за $50. Чорноморська Січ за $165. [illegible]

ПО КОНФЕРЕНЦІЇ В ЛОКАРНІ

III.

Поляки не є цілком одушевлені вислідком конференції в Локарно. „На цалей лінії устемпства вобец Немец!" — заревіла польська преса а Вшехполяки заломили руки „зе зґрози". Фактом є, що границі між Польщею і Німеччиною не зістали заґарантовані, а хоч таке саме діткнуло і Чехословаччину то цеї послідної це не болить, і вона через це не чуєсь пошкодованою. Вонаж Німеччині при уконституованню своїм яко держава нічого не забрала, наколи Польща зрабувала Німеччині так званий коритар та Горішний Шлезк, а надто Данціґ з пристанею також від Німеччини відорвала і робить його чимраз більше від себе зависимим.

Ті Німці, що в той рабівничий спосіб дісталися під Польщу (на Горішнім Шлезку навіть супроти виграного плебісциту!) є на смерть і життє ворогами тої держави, котра принесла їм не лиш погнобленне національне але і цофнене взад їх високої культури!

З Німцями в Чехословаччині є инша справа: вони попередно до німецької держави не належали, вони дісталися під владу культурну, до держави упорядкованої і економічно добре уфондованої, наколи Польща як звісно робить боками!

Німці мають у Празі свої високі школи, а хотя жалуються що число народних шкіл їм Чехи поменшують, то при високій німецькій культурі залежати буде лише від сили їх опору чи свою людність задержать при німецькій народности. Нема і мови, щоби Чехи допускалися зглядом Німців таких звірств, яких допускаються Поляки зглядом своїх так званих „меншостей". На злодію шапка гороть — і звідси ті плачі і заводження польської преси.

Для проби наведу тут ось які „трени" з краківського „Курера цодзеннеґо":

„Чи тягар нашого погрому в Локарні паде на плечі міністра **Скржиньского?**

Це є певною річю, що він з великою зручностю боронив польських інтересів.

„Однакож він **мав проти себе опінію** представників Анґлії, Франції, Італії та Бельґії, котрі бачать жизненний інтерес Европи в заключенню обезпечуючого пакту дотично Райну, а до справ мира на сході Европи відносяться яко до другорядних. Що до Франції, то по програній міністра Кайо в Америці (в справі позички К. Т.) вона мусіла бути уступчивою.

„Настрій Европи був отже проти нас, а Німці уміли з того настрою користати.

„Але еще більше рішила про нашу долю **наша внутренна політика.**

„І то власне та наша внутренна політика **позбавляе нас всякого довіря з боку Европи.**

„Рішаючі про світову політику банковичі, промисловці та купці — дивляться з обуреннем на пануюче у нас **безправство,** на нашу **фатальну господарку,** в котрій нема нічого певного, в котрій не шанується договорів, котра китайським муром відрізує нас від світа, котра опирається на державнім дефіциті і котра наближає нас під оглядом фінансово-господарським прямо до совєтських порядків.

„Міністер справ заграничних держави, що веде **таку** внутрішню **господарку** — немає сильного ґрунту під ногами. Не можна відлучити політики від господарства. **І тому міністер Скржиньскі терпить за безголове цілої системи правління в Польщі".**

Оттак заплакав, як зачув краківський „Курєр цодзєнни" над неудачею рухливого але й зарозумілого польсього міністра заграничних справ. Поміж причинами однак для котрих Польща тратить усяке довіря і пошану в західній Европі — забула та часопись напровадити еще одну, перворядну а радше найважнійшу причину, а це **утиск непольських народностей в Польщі,** котрі становлять 45% всвої людности цеї державної зліпки. В Европі читати уміють а наш **заграничний центр** зі своїм головою президентом **др. Петрушевичем не дармує і не спить!** І не лиш до Женеви, але і до Локарна вислав він свого представника в особі **д-ра Перфецького,** котрий при помочи брошур, меморандів та конференцій інформував зібраних там міністрів, їх помічників та представників світової преси!

Розвівається поволи при помочи витревалої а плянової акції нашого закордонного центра той авреол свободолюбимости, яким так зручно уміла Польща через більше як сто літ окружати свою голову! Паде в низ з її лиця прекрасна маска, яку наложили їй ріжні польські визначні письменники живучі колись на еміґрації у Франції, паде — а зпід неї показується злобне лице баби-язі жадної на чуже добро та на чужу свободу!

Погром Скржиньского в Локарні доказує, що ми ступили на добру і корисну для нашої народної будучности дорогу!

Лише далі демаскуймо без упину, а рівночасно єднаймося і готуймося до найблизшого рішучого бою!

Кирило Трильовський.

БОРОТЬБА УКРАЇНЦІВ З БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ ЯЗВОЮ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

Коли царська Росія загарбала неісходиму Сибір, коли зайняла безмежні простори Далекого Сходу і дійшла до Японського Моря, пішов за нею і наш український кольоніст. Той, для якого не було місця на розкішних землях великої і богатої української землі, опинилися в руках царських ґенералів та прислужників. Йшли наші хлібороби сотнями і тисячами кольонізувати ті дикі місця, якими тільки пробігала до сього часу дика звірина, або денеде ватага кочівників-тубольців, а сьогодня творять вже українські кольоністи на тих землях три четвертих всього населення. Самих таки українських переселенців буде понад міліон.

„Надзвичайними зусиллями" як подає „Українське життя" оброблено цей дикий простір хоч в частині. Скільки то страждань, сліз й прокляття приие- [illegible]

кольоністи! По десятках літ, в нечуваній боротьбі за шмат хліба, українська маса працьовитих хліборобів перетворила врешті цей далекий край в родючі поля. Своєю невтомною працею, умінням працювати і жити, доробились неодні переселенці такого достатку, про який ранше й не могли мріяти на Україні. Та велика скількість злидарів полишилася таки і на далі".

„Український кольоніст прощаючи стару Батьківщину, вивіз зі собою в далекий край ніжний спомин у своїй душі про свій Рідний Край. Він тікав лиш з горя, нужди, але його Батьківщина була йому наймиліща. І покидаючи масово свої рідні села, поніс з собою свою мову, звичаї та традиційні форми. Навіть називав нові кольонії-села рідними назвами, а в нових умовах творив своє рідне життя. Повстали села, волости, [illegible]

шість, з часом винародовили тих, які там шукали заробітків, служби. Але село полишилось таким, як було в старій Батьківщині. Ізза далекої віддалі старого краю, не маючи з ним постійних звязків, з часом село придбало деяких й чужих форм, але в цілости полишилося українським і до сьогодня. Хоч поворот на Україну був неможливий, село зуміло зберегти і виплекати горячу любов до своєї Батьківщини. А це тому, що жили там наші люди збитою масою та не допускали в свою сімю чужинців. Ця расова національна свідомість вигартувала в них українського духа.

І коли на бувших землях російської імперії настала весна народів, український Далекий Схід виявив велику силу українського духа. Від 1917 р. до кінця 1922 р. Українці Д-Сходу виявили стільки бажання й хотіння жити своїм власним життям, що зараз підраховуючи пройдений шлях, можемо сміло сказати: Жив живе **Український Далекий Схід".**

І так ожило українське життя на тих землях і стало разом з Батьківщиною до боротьби за своє право. Забажали бути правним господарем і на тих далеких землях ті, які своїм потом обернули дикі пущі в урожайні поля. За це пішли на них наступом і царське правительство і тимчасове правительство Керенського, тиснули їх Японці, довелось їм терпіти від чеських леґіонерів, від Семйонова і Бог знає яких авантурників, що з здеморалізованими військовими бандами забирали їм майно, а заразом нищили в зародку пробудившеся українське життя. Та все те зникає перед ганебною і жорстокою владою, яку завели тут московські комуністичні окупанти. Ось що пише про це „Нове Життя":

„Задавивши політично, зруйнувавши економічно, окупант цинічно заявляе про всі права національних меншостей. Корейці, Буряти, і инші хоч дещо мають, але природня українська більшість позбавлена навіть тої мізерної „данини", якою користуються їх брати в Батьківщині. Більш міліона Українців, так звана „національна меншість" покорюється перед 15% чужої „національної більшости". Цинічні заяви комуністичних ґенерал-ґубернаторів Д-Сходу ясно свідчить про одно: Д-Схід ніколи не може бути українським. Всі зусилля, весь апарат кровожадної окупантської машини, звернений на знищення, цілковиту загладу усього, що є українським".

Большевицький терор довів до того, що з відродженого українського життя не остало на цілім просторі Д-Сходу ні одної школи української, ні одної часописи, книжки, ні громади, ні культурно-освітніх гуртків, ні кооператив, нічого, щоби хоч дещо нагадувало про животіння української більшости. Тюрми переповнені українськими селянами та народніми діячами, село українське знищене ще і економічно через хижацьку большевицьку економічну політику. Не диво, що український нарід, доведений до одчаю, кидається до льокальних повстань, або утікає до Хін, звідки саме доходить до нас той голос розпуки. Голос розпуки і голос помсти. Бо ось що пише на останку автор статті „На Зеленім Клині", яка поміщена в ч. 6 часоп. „Українське Життя", що виходить в Хінах: „Грубо помиляються окупанти думаючи, що Українського Далекого Сходу вже немає. Ні! Він є. Він ледви дише, але ще в нім не згас той вічний огонь, який розбудив цю далеко закинену українську масу до нового життя. Бо коли ранійше Д.-Схід ще не був зовсім українським, то зараз він в своїй душі український, а в своїм серцю готує помсту і жде слушного часу, щоби піднятися і знищити до щенту большевицьке ярмо".

ДР. ЕВГЕН ЛЕВИЦЬКИЙ

Зі смертю дра Евгена Левицького зійшов у могилу один з найкращих, передових діячів українського відродження, спосібний публицист, модерний політик, тугий парляментарист. В останніх роках XIX. століття і ціле чвертьліття XX. віку була се одна з маркантнійших постатий в нашому національному житті.

Е. Левицький уродився 17. січня 1870 р. в Сидорові, гусятинського повіту, в священичій сімї. Ґімназію скінчив у Тернополі, университетські науки у Львові. Вже на шкільній лавці в ґімназії звертав на себе увагу своїм критичним умом і своїм талантом, а підчас університетських студій вибився між товаришами на одно з перших місць як добрий бесідник і орґанізатор, а передівсім як один з тих провідників молоді, що надавали напрям тодішньому інтелектуальному рухови в т. зв. академічних сферах.

В тім часі товаришував з Володимиром Охримовичем, Вячеславом Будзиновським, Миколою Ганкевичем і иншими молодими людьми, також з поміж Поляків і Жидів (Дашинський, Гужицький, Стапінський, Вислоух, Діяманд, Френкель, Ашкенази), що гуртувалися в соціялістичній Читальні Науковій. Ще яко студент був одним з перших піонірів українського робітничого руху. Разом з Охримовичем і Будзиновським був співосновником радикальної партії і спів автором її першої програми. Співробітничав у радикальнім орґані „Народ", де помістив м. ін. статтю „Безпрограмовість народовців і їх будучність".

З поглибленнем нашого політичного життя разом з національною ґрупою відколовся від радикалів і став співоснувателем національно-демократичної партії, будучи співавтором і її програми (1899) р.) Разом з Охримовичем і Трушем видавав „Будучність", що підготовляла основанне національно-демократичної партії. а від половини 1902 р. до 18. квітня 1906 р. працював у „Ділі" зразу яко співробітник під проводом Охримовича, потім (від 15. IX. 1902) яко тимчасовий редактор, а вкінці (від 1. березня, 1903) яко фактичний головний редактор. Отже в „Ділі" працював повних чотири роки, віддавши для нашого видавництва немало праці своїх нервів і свого великого публіцистичного таланту.

Коли народи старої Австрії виборюли собі загальне, рівне, безпосереднє і тайне право голосування до центрального парляменту, Евген Левицький вийшов при перших загальних виборах (1907) послом з виборчого округа Станиславів-Обертин-Товмач-Золотий Потік і т. д. Вибір його поновлено і в 1911 році. Таким чином був послом аж до розвалу Австрії.

Се був один з найбільш політично освічених заступників українського народу на парляментарній арені у Відні, що орієнтувався в найскладнійших питаннях політичного життя, що вмів найтися в кождому положенню.

Ніяка декляряція чи правна заява, ніяка резолюція українського представництва не обійшлась без його співавторства, а звичайно укладав він самий один усі резолюції і декляряції Українського Клюбу. Дивився на все зрілим і критичним оком, також залізною льоґікою і холодним критицизмом визначались його промови і його статті. Евген Левицький володів однаково добре словом як і пером.

Був теж знаменитим пропаґандистом українських визвольних змагань. З рамени „Союза Визволення України" в рр. 1915—1918 вів широко закроену пропаґандистичну діяльність в центральних державах та видав у тій справі кілька брошур в українській і німецькій мові.

В особі його втратили ми в першій мірі одного з найкрасших, найдосвіднійших парляментаристів.

Після закінчення світової війни був Е. Левицький послом ЗУНР. в Берліні, а потім у Празі, але в тих часах його здоровля вже йому не дописувало і він не міг уже розвинути ширшої діяльности. Від двох літ жив знову у Відні, де вів адвокатську канцелярію і з великим трудом пробивався крізь життя. Там і постигла його смерть.

Осиротив жінку Олену з Січинських, доньку о. Миколи, та троє незабезпечених дітий.

Земля пером заслуженому громадянинови й визначному діячеви.

(„Діло").

ОФІЦИРИ І ПОСОЛ.

Кілька днів тому трьох польських офіцирів напало на улиці, у Варшаві, на вшехпольського посла Стронського і побило його за статтю ображаючу маршалка Пілсудського. Військова жандармерія шукала за цими офіцирами безуспішно. Офіцири самі зголосились у мін. військових справ, признавшись до свого вчинку. Покищо їх припинено в дальшій службі. Посол Стронський або визове їх на поединок, або подасть у суд. Він певно вибере цю другу форму, якщо хоче зберігти дійсно свою „ненарушимість".

Lehigh Valley
ПРОГУЛЬКА ДО
WILKES BARRE I SCRANTON
В Неділю, Грудня 27-го
$3.60 ЗВОРОТНИЙ БІЛЕТ
Білети добрі лишень на прогульковім трені в обі сторони.
Лиш. New York 11.43 P. M. Субота
(Hudson Terminal лишень)
Лиш. Jersey City 11.55 P. M. Субота
(Exchange Place Station)
Лиш. Newark 12.25 A. M. Неділя
(Elizabeth and Meeker Aves.)
Лиш. Scranton 6.00 P. M. Неділя
(Laurel Line).
Лиш. Wilkes Barre 6.50 P. M. Неділя
Білети до набуття в Exchange Place або Journal Square. Телефон Інформаційного Бюра Montgomery 7000
Lehigh Valley Railroad
(The Route of The Black Diamond)

ЯКРАЗ НА ЧАС!

Саме тепер накладом „Свободи" вийшов з друку невідомий ще доси в Америці сценічний образок в 1. акті п. з.:

„ВЕЧЕР СВ. НИКОЛАЯ"

Ся книжочка вийшла якраз в пору і всі наші П. Т. Учителі повинні з нею познакомитись, бо вона надається дуже добре на свята св. Николая для шкільної дітвори. Штука до виконання легка а тенденція високо моральна і викличе додатне вражіння на малих і старших слухачів.

У тім представленню виступає 11 осіб.

Ціна враз з почтовою пересилкою 15 центів за 1 примірник, а $1.50 за 11 примірників.

Замовляти на адресу:

S-V-O-B-O-D-A
83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

СПОМИНИ ПРО АРХИКНЯЗЯ ФРАНЦА ФЕРДИНАНДА.

З приватного життя убитого в Сараеві австрійського наслідника престолу.

Особистий секретар арх. Франца Фердинанда Пауль Нікіш оголосив дуже цікаві спомини п. з. „Перед бурею”, в яких подає чимало подробиць із приватного життя архикнязя, які досіль були невідомі. Очевидно, що найцікавійшими є ті місця, в яких говориться про „невідповідне” подружя архикнязя, з чеською ґрафинею Хотек, та про його взаємини зі старим цісарем, який ніколи не міг погодитися з фактом, що „чиста блакитна кров” знову забрукалася якоюсь там домішкою низшого сорта...

Як відкрито тайну любов архикнязя?

Любов Франца Фердинанда з ґрафинею Хотек стала відомою цілком випадково. Відкрила її горда й неприступна архикняжна Ізабеля, мати насл. престола.

Франц Фердинанд, який виїхавши до Прешбурґу, забув у замку золотий годинник, при якому висіло кілька брельоків (маленьких прикрас). Льокай приніс архикняжній годинник, а вона, оглядаючи брельоки, в одному з них відкрила портрет ґрафині Хотек, що була в неї „дамою двору”. Розгнівана архикняжна як стій прогнала ґрафиню зі свого двору. Але справа стала голосною, вийшов скандал, архикнязь затявся і таки настояв на тім, що голова габсбурського роду, цісар Франц Йосиф, мусів дати свій дозвіл на вінчання архикнязя Франця Фердинанда з ґрафинею. Ґрафині надано лише титул „княжної Гогонберг”, а їх діти не мали права до престолу.

Цісарський двір і княжна Софія.

Але хоча Франц Йосиф і дав формальний дозвіл на подружа Франца Фердинанда з ґрафинею — потім княжною — Софією Хотек, всетаки нагінка з боку цісарського оточення проти „інтруза” — жінки наслідника престолу — не вгавала. З початку Францові Фердинандові заборонено брати свою жінку навіть на приватні балі, якщо тільки вони стояли під найвисшим протекторатом. Ба навіть у театрах княжна Софія не мала права сидіти зі своїм чоловіком архик. Францом Фердинандом у двірській льожі, а тільки у звичайній „серед сірої публики”. Таксамо княжні Гогенберґ (з дому Хотек) не вільно було їхати з чоловіком у двірській повозці. Такі упокорення, які стрічали архикнязя й його жінку на кожному кроці, довели до того, що архикнязь взагалі усунувся з Відня і здебільша займався господаркою у своїх добрах на Чехії.

В 1909 році княжній Софії надано титул „архикняжна” Франц Фердинанд страшенно зрадів цим відзначенням своєї жінки, бо тепер вона вже діставала більшу свободу рухів на цісарському дворі. Клопіт був лише з тим, що всі привикли вже називати жінку наслідника престолу лише „вашою світлістю”, і сам Франц Фердинанд так називав свою жінку, — а тут треба було звати її вже „вашою високістю”. Тому Франц Фердинанд видав розпорядження на свойому дворі, що хтонебудь забудеться і назве свіжоспечену архикняжну княжим (а не архикняжим) титулом — мусить вкинути до продіравленої глиняної свинки одну корону для бідних. Але щож: архикнязь впав перший жертвою старої привички.

Цісар і наслідник престолу.

Старий Франц Йосиф мав просто страх перед своїм братаничем. Бо по своїй вдачі вони оба були собі скрайно протилежні. Арх. Франц Фердинанд був людиною думаючою будь-що-будь по новітньому, а цісар Фран Йосиф цілою душею тримався усіх перестарілих традиційних форм. Як доказ, до чого доходила вірність старого цісаря двірським комедіям, може послужити слідуюча правдива історія.

Приписаним одягом, в якому прибічний лікар Франца Йосифа, др. Керцель, мав зявлятися перед цісарем, був фрак. Одної ночі цісар дістав прикру атаку дихавиці. Переляканий камердинер побіг за дром Керцелем. Лікар теж перелякався і в поспіху ледве встиг накинути на себе якийсь халат і так побіг до хорого цісаря. Але той, ледве побачив лікаря, — хоча напів живий, — відвернувсь до стіни, замахав руками і тільки прохрипів: „фрак”!

Не диво, що цісар боявся наслідника престолу, який вічно вилазив з якимись реформаторськими плянами, дарма, що ці „реформи” були дуже скромні....

Цісар і інвалід, наслідник престолу і селянин.

Франц Йосиф на старість не любив, коли йому пригадували щонебудь неприємне. І так раз представили йому одного полковника — военного інваліда, який прийшов просити о посаду в якійсь військовій канцелярії. Цісар був спершу ласкавий і здавалося, що полковник-інвалід посаду має вже в кишені, коли враз цісар спитав: „А при якій нагоді ви втратили ноґу?” Полковник відповів: „В битві під Кенігрецом”. (Це було в 1866 р., коли Прусаки на голову побили Австрійців. — Прим. Ред.) Франц Йосиф аж почервонів з люти: „Пане, адже ми програли тоді битву і за неї ви ще хочете нагороди?” Відвернувся і пішов геть...

Франц Фердинад підходив до людий інакше, більше „по людськи”.

Раз — кажуть — стрінув дорогою якогось господаря і підвіз його кусок дороги своїм автом. Господар не знав, хто це ґу, і сунув в руки архикнязеви корону. Архикнязь тільки засміявся і подякував. Певна річ, що не вказує це ще на велику демократичність Франца Фердинанда. Але на кождий випадок між ним а „татом” Франц Йосифом була таки велика ріжниця.

УВАГА! МІННЕАПОЛИС, СТ. ПОЛ! УВАГА!

В СУБОТУ, ДНЯ 19- ГРУДНЯ 1925 РОКУ

В УКР. НАРОД. ДОМІ, 1007 MAIN ST. N. E. MINNEAPOLIS, MINN.

ВІДБУДЕТЬСЯ ДІТОЧЕ СВЯТО

на якому також відограється представленнє

ГОСТИНА СВ. МИКОЛАЯ

(Я. Вільшенка).

Вступ 25 центів. Початок о год. 7-ій вечером.

Запрашається всіх місцевих і позамісцевих Українців на це діточе свято прибути разом зі своїми діточками.

292 Комітет.

РУССКО-НІМЕЦЬКИЙ ЛІКАР

Від хоріб: ревматизму, жолудка і нервових слабостий і т.д., вертає здоровле хорим: мущинам, женщинам і дітям найновійшими науковими способами.

DR. A. R. BLECHSCHMIDT, D. C., N. D.

325 EAST 10th STREET, Between Avenue A. & B., NEW YORK, N. Y.

Урядові години: щоденно рано від 9. до 8. вечер. В неділі від 10—1 пополуд.

ДОПИСІ.

БЕРНСАЙД, ШИКАҐО, ІЛЛ.

Для голодних.

Минувшого місяця відбувся мітинґ братства св. Николая, від. 183 У. Н. С. На початку мітинґу заявив предсідатель Мих. Патроник членам, щоби дати якусь поміч голодуючим в старім краю. Ухвалено з каси братства $25.00, а других $25.00 зложили члени і не члени, разом $50.00, які вислано чеком до Обєднання в Филаделфії.

Жертви зложили: по $2.00: др. Мирослав Сімінович, Захарій Олійник; по $1.00: Михайло Патроник, Петро Демкович, Петро Бабяк, Мих. Сорока, Михайло Коцан, Іван Фурлик, Петро Демкович, Михайло Дороцький, Матвій Михайлович, Николай Масний, Йосиф Угрин, Николай Ерей, Григорій Фурчак; по 50 цнт.: Михайло Лазука, Йосиф Дороцький, Іван Іванишин, Василь Бруц, Никита Кметик, Іван Тихоцький, Р. Вильчинський, Юрій Ґачко, Іван Шпирналь, Андрій Крайник, Целько Сорока, Николай Ганківський, Махнік Стефан; по 25 цнт.: Павло Волчко, Стефан Щурко, Міх. Бруц, Стефан Дячишин, Іван Демкович; Юрко Тара 20 ц.

Разом зібрано $25.00.
З каси братства $25.00.
Разом $50.00.
Вислано на руки Обєднання у Филаделфії.

ГЕМТРЕМК, ДІТРОЙТ, МИШ.

На Народній Дім в Товстім, повіт Скалат.

Отсі жертводавці зложили жертви на Народній Дім в Товстім, повіт Скалат:

По $2.25: Л. Білик; по $2.00: Демко Чорній, Настя Мандюк, Олександер Навитка, Василь Сідляр, Василь Ґой, Николай Голуб; по $1.00: Максим Чупка, Михайло Кушнір, Гнат Сокольський, Семко Борозній, Михайло Бабій, Михайло Буката, Гілько Диць, Іван Федорів, Николай Мірусь, Славко Китюк, Іван Пазюк, Андрій Борик, Олекса Сида, Сильвестер Гремнак, Семко Чорний, Павло Турецький; по 50 цнт.: Тома Кошіль, Іван Жук, Йосиф Колодницький; по 25 ц.: Іван Косів.

Всіх грошей зібрано $32.00.
Пересилка коштує $2.00.

Вислано на імя касієра Луки Навитка в Товстім $30.00. Всім жертводавцям складаю сердечну подяку. Через мої руки вислано разом на Народній Дім в Товстім, повіт Скалат, $130.00.

Демко Чорний,
Hamtramck, Detroit, Mich.
3015 Goodson ave.,

КАРТИНА 20x24, В 17ох КРАСКАХ, ЛИШЕ ЗА ОДНОГО ДОЛЯРА ($1.00).

500.00 долярів надгороди тим, котрі займуться розпродажею сих прекрасних образів. Перша надгорода 150.00, друга 100,00, трета 75.00, четверта 50.00, пята 40.00, шеста 30.00, сема 20.00, осьма 15.00, девята і десята по 10.00. — Хто продасть найбільше, той дістане першу надгороду. Хто менше, той другу, і т. д. Поза надгороди, даємо ще 15% від продажі. Гроші посилаєте нам тоді, як продасьте образи. На покриття пересилки посилайте 2.00 в листі. День надгороди буде проголошений в часописі.—Голоситися до:

UKRAINIAN BAZAR. 2248 GRAYLING AVE., DETROIT, MICH.

Ніколи не є за пізно.

СИЛА В ЛЮДСЬКІМ ОРҐАНІЗМІ, яка творить життє і здоровлє є так велика і могуча, що навіть в найтяжших слабостях і недомаганнях — ніякий хорий чоловік не повинен попадати в зневіру.

При помочі нововинайденого інструменту „Нюрокаламетер” з цілою точностю можна винайти причину слабости — тоді вже нетяжко усунути сю причину новою, природною методою „без ножа і без медицини” і слабий чоловік вертає до здоровля.

Сотки хорих мущин, жінок і дітий відзискали здоровле при помочі методи, яку їм стосував др. Й. Мілер — тому, коли ви в своїй хоробі вже всего пробували, а вам не помогло, заходіть з довірєм до офісу д-ра Мілера в Ню Йорку, а сего не пожалуєте, бо ніколи не є запізно.

Уділяєсь мущинам, женщинам і дітям поміч у всіх слабостях, навіть найтяжших і найбільше застарілих під гарантією умілтної і совісної роботи.

Офіс отворений кождого дня від 9-ої рано до 8-ої вечером — в неділі і свята від 9. до 1. пополудни.

DR. JOSEPH MILLER D. C. PH. C.

49 EAST SEVENTH STREET, NEW YORK CITY

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

В ПОГОНІ ЗА МІЛІОНАМИ.

(З німецької повісти Е. Ґ. Зеліґера переробив В. К.)

(Продовженнє)

(19)

Цим разом за телефоном слідкував весь час Боббі Дод. Як тільки хазяйка задзвонила, він кинувся на портієра і взяв від нього трубку. Хазяйка телефонувала:

„Пришліть сьогодня вечером о семій годині сюди повозку. Дама, що є у нас в гостях, хоче відїхати”.

Вона замовляє повозку! подумав радник і обернувся на другий бік.

„Гаразд!” відповів на другому кінці Дод. „Куди вона їде?”

„До Гамбурґа!” відповіла хазяйка, пізнавши відразу його голос.

„Обманство!” подумав Дод. „Але я не спущу її з очей”.

О семій годині вечером Дод ходив по залізничому двірці з двома картами, одна до Бресляв, друга до російської границі. Обидва потяги мінялися в один час на стації. В руці він мав тільки невелику торбу. Великі куфри він лишив у готелі.

Полі попрощалася з дядьком і сіла до потягу, що приїхав з Бресляв. Дод, перебраний за старшого добродія, сів у сусідім переділі.

Так вони їхали разом до Росії.

Петер Фос приїхав на другий день вечером до Москви. На своє велике здивування він побачив, що Кремль це не один будинок, а ціле місто, обведене муром з пятьма брамами. Найгірше одначе було те, що кожна із цих брам могла бути головною. Як жеж тут одночасно дивитися на всі ці брами! Він мусів взяти в пятницю в полудне авто і їздити ним так довго довкола Кремлю, поки не побачить Полі.

Полі приїхала до Москви в четвер вечером. Якийсь старший добродій, якого вона бачила підчас подорожі, поміг її найти готель. В пятницю в полудне вона взяла повозку і поїхала до Кремлю. Перед брамою Спасителя вона висіла, заплатила візника і ждала. Було вже чверть по дванацятій. Незабаром вона побачила того старшого добродія, як він надійшов з двома молодими людьми. Він привітався з нею чемно і став оглядати байдуже чудотворний образ на брамі. Його два товариші давали йому пояснення на його питання.

Петер Фос обїздив вже пятий раз довкола Кремлю, як побачив нарешті Полі. Він казав автові станути збоку і підійшов ближче до неї. У своїм кожусі він виглядав скорше на візника як на студента. Полі не пізнала його і з острахом відступилася взад, як він діткнувся її своїм заялозеним плащем.

„Полі!” шепнув він і пішов далі, скидаючи шапку перед образом. Він сподівався, що Полі незамітно буде йти за ним. Але вона не була певна, чи це він і не рушилася з місця.

Зате певний був Боббі Дод, що стояв перед образом з двома поліцейськими.

„Уважно!” шепнув він. „Це він!”

На те один з поліцейських здійняв капелюх, ніби прощаючися, і пустився йти вулицею, щоб заступити Фосові дорогу. За хвилину чотири кремезні руки вхопили його ззаду і з переду.

„До сто чортів!” закляв Петер Фос по російськи. „Що це має бути?”

„Доброго здоровля, містер Фос!” промовив старший добродій по англійськи. „Я називаюся Дод”.

„Що він хоче від мене?” питав Петер Фос здивовано. „Я його не розумію!”

„Ходи з нами, міліоновий злодію!” закричав до нього один з поліцейських і всадив його з другим товаришем в порожну повозку. „Все инше покажеться”.

І поїхали з ним.

„Місіс Фос!” промовив Дод до Полі, здіймаючи капелюх.

„Так то ви додержуєте умову!” засичала вона крізь зуби.

„Ви зламали її, не я!” відповів Дод. „Ви працювали проти мене, замісць помагати мені. Дуже жаль мені, що я не можу відновити умови, бо тепер я вже добився до цілй”.

„Ви ще не маєте його в руках!” скрикнула Полі. „Цей чоловік цілком не Петер Фос. Я постараюся, щоб він був знов звільнений. Бо ви арештували його без підстави!”

Він прикусив губи, задержав порожне авто, поміг їй всісти і поїхав з нею на поліцію. Тут Полі рішучо заперечила, що арештований є її чоловіком. Поліційний офіцер дивився безрадно на правдивий пас арештованого.

„Це Петер Фос!” кричав Дод енерґійно. „Я докажу. Цей пас фальшивий!”

„Це не мій чоловік!” кричала Полі. „Я його не знаю”.

„Я студент Іван Базаров!” впевняв Петер Фос, покликуючися на свій пас. „Я не був ніколи в Америці і не міг там вкрасти ніяких міліонів. А цеї красивої дами я не знаю і дуже жалкую, що вона не моя жінка”.

Офіцер був мабуть того самого погляду, підкрутив вуса і дивився на Полі як лис на спілий виноград.

Він закінчив протокол і задержав Петера Фоса в арешті. Коли його відводили до арешту, Полі дивилася на нього так байдуже, як би це справді був Іван Базаров, якого вона бачить перший раз у своїм життю.

Дод відпровадив її до готелю, взяв фотографію і відтиск пальців Фоса і пішов знов на поліцію. Але для офіцера, що провадив слідство, відтиск пальця не був ніяким доказом, а тимбільше фотографія, яка не була схожа з арештованим.

В той час Петер Фос сидів у безпечній келії. Його портфель залишено йому. Він витягнув з нього пятьрублевий банкнот і всунув сторожеві в руку. Сторож дав себе радо підкупити і, вийшовши з келії, оглянув банкнот при світлі ліхтарні.

„Це золота корова!” подумав він вдоволено. І я буду її доїти.

Петер Фос пожертвував ще один банкнот, але коли сторож не забирався випускати його, він позапирав кишені.

Міжтим на поліції провірено пас Івана Базарова. Пас не був фальшований. Але так само несфальшована була помітка в листі підозрілих, яку найдено у відділі політичної поліції. Там стояло, що студент Іван Базаров був перед двома роками засуджений за участь в таємних орґанізаціях і змовах на десять років примусових робіт на Сибіри. Далі йшла дописка, що цей злочинець у третім місяці своєї кари втік з багатьома своїми товаришами з копальні в Петровську біля Дуї на Сахаліні через японський кордон.

Ця дуже невесела помітка дійшла відразу до рук слідчого офіцера і була прочитана Фосові.

„Це ти та гидка собака?” заревів до нього офіцер.

„Може бути!” притакнув Петер Фос надумуючись. „Я не можу пригадати собі докладно, бо минулого року я перейшов тяжку нервову лихорадку і втратив память”.

Його замкнено знов у келії, а акти послано політичній поліції. Тому, що Петер Фос твердо обстоював, що він Іван Базаров і не заперечував того, що він втік із Петровська, справа була ясна як сонце. Його засуджено на продовження примусової роботи у тій самій копальні. За втечу доераховано йому ще десять років.

Щож робити! подумав він і не противився, коли його переведено у иншу тюрму. Де міг утікти Іван Базаров, там і я найду вже якусь діру. А з Сахаліну до Японії один крок.

Портфель йому сконфісковано а гроші передано до державної каси. Боббі Дода навіть не повідомлювано. Він довідався про все аж тоді, як знов зявився на поліції.

„На Сибір!” крикнув він і перший раз стратив рівноваґу. „Він божевільний! Це Петер Фос. Я докажу вам це!”

Він побіг негайно до Полі, що сиділа за сніданком.

„Його заслали на Сибір!” крикнув він. „Чоловік, за котрого він видавав себе, це втікач із заслання”.

Полі видивилася на нього, але ще не вірила йому.

„Що-ж ви будете робити?” спитала вона, намазуючи далі хліб медом.

„Я іду за ним!” відповів Дод. „І ви мусите їхати зі мною, місіс Фос. Ви мусите виказати його ідентичність і звільнити його”.

Аж тепер вона зауважала, що вістка не була видумана. З переляку застряг їй хліб у горлі.

„Чи це дуже зле, коли зашлють на Сибір?” спитала вона дріжучим голосом.

„О!” крикнув Дод з острахом. „Нема нічого гіршого. Це пекло!”

Але Полі вже прийшла до себе, взяла знов хліб у руку і пробувала навіть сміятися.

„Ви перебільшуєте”, сказала вона. „Я гадаю, що містер Фос вибрав менше лихо. Я знаю його добре. Він не божевільний. Він тільки дуже відважний. Я поїду за ним. А ви, містер Дод?”

„Я прилучуся до вас!” відповів Дод. Якщо позволите”.

„Тільки під умовою, що відновимо давню умову!” сказала Полі.

Рад-не-рад мусів Дод погодитись.

Обидва вороги помирилися, їх примушували обставини обєднатися проти третього спільного ворога.

Цим спільним ворогом була Сибір.

Тиждень пізніще вони вирушили на схід і їхали дуже поволі. Всюди по дорозі розпитували, але без успіху. Не було чути нічого про Івана Базарова, а тим менше про Петера Фоса.

15.

Нарешті і на Сибірі, навіть на Сахаліні стало потрохи заносити весною. Боббі Дод і Полі все ще ждали даремне в одинокім паршивенькім готелі в Дуї на Івана Базарова. Але він не зявлявся. Двічи їздив Дод до Владивостока, щоби розвідати там про нього, але російські урядовці були дуже неприступні. Одиноке, що він вспів довідатися, було те, що арештантів везуть на Сахалін по Амурі.

Додові оповідання про міліонового злодія приймали у Владивостоці з недовірчивою усмішкою. Там вважали скорі-

(Далі на 4-ій стороні).

ДОМИ — ФАРМИ

Доми великі і малі, дорогі і дешеві, старі і нові, ФАРМИ близькі і далекі Філядельфії

НА ПРОДАЖ І ЗАМІНУ.

Також ріжні бизнеси.

В. БОГАЧЕВСЬКИЙ

в бюрі

J. W. ARMSTRONG

4233 Garmantown Ave., Phila. Pa.

SANTAL MIDY — КАТАР МІХУРА

Мущини! Хороніть себе перед всіми заразливими хоробами.

SANYKIT

Охороняє для мущин. Дає найбільшу охорону. Велика рурка 35 цнт., Kit (4's) $1.00

У всіх аптиках або у San-Y-Kit, Dept. B, 92 Beekman St., New York

Пишіть по циркуляр

СТІННІ КАЛЄНДАРІ на рік 1926

ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ.

Маємо на складі 30 ріжнородних календарів на 1926 рік. Календаріюм друкований по українськи, свята означені червоними буквами.

Ціна за один календар 30 ц. з пересилкою, а 4 за доляра.

Шторникам, агентам і для тих, що хотять занятися продажию календарів, висилаємо даром спис стінних календарів по гуртовій ціні. За попереднім надісланням $5.00 вишлемо 30 штук оказових календарів, щобисьте оглянули, а опісля замовляли більше число. Замовлення посилайте на адресу: 133—

UKRAINIAN BAZAR,

168 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

ВИЙШЛА З ДРУКУ НОВА ШТУКА ТЕАТРАЛЬНА П. З.:

БАНКИТИР УМЕР

комедія з сільського життя на три дії.

Виступає в сій штуці 14 осіб.

Ціна 35 центів.

Замовлення слати до книгарні „Свободи".

"SVOBODA"

83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ЮЛІЯ ЯРЕМА

РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.

129 E. 7th ST., NEW YORK CITY

Telephone: Orchard 2568

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

СЕЙМУР, КОНН. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 18, повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що річний мітинґ відбудеся в неділю, 20. грудня, о годині 3-ій пополудни в McCormek гали на 3-тій ул. На сім мітингу обовязані всі члени явитись, бо будесь вибирати нових урядників на 1926 р. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости. Неявившийся член підлягає карі після статута. Хто ще неналежить до У. Н. Союза нехай прийде та впишесь сам і своїх дітий, бо тепер принимаєсь без вступного. — Т. Підлипчак, ф. секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх членів і члениць місцевих і позамісцевих, що мітинґ річний відбудеся в неділю, 20. грудня 1925 р., о 2-ій годині пополудни точно, під числом 127 Парк ул., в гали церковній. Шановні члени і члениці повинні зрозуміти, що мітинґ річний, це доля кермуюча цілого року як для добра Тов. так і для добра У. Н. Союза. Тож пожаданим є, щоб кождий член був на сім мітингу, позаяк маємо на порядку нарад кілька справ важних до полагодження. Члени довгуючі мають вирівнати свої залеглости, щоби можна замкнути річні рахунки фінансів. Кождий член має принести 30 ц. за календар, котрий отримає на мітингу. Пригадуєсь, що в місяци грудни і січни приймається нових членів до Тов. і У. Н. Союза без цента оплати, тож користайте з нагоди і приведіть своїх знакомих на мітинґ. — Михайло Довгий, предс.; Андрій Лисак, секр. фін.; В. Березіцький, кас.; Н. Хабінець, секр. срек.

ВАНДЕРҐРІФТ, ПА. Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 110, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що річний мітинґ відбудеться в неділю, дня 20. грудня, о годині 1-ій попол., в Томи Русецького хаті. Проситься всіх членів прийти на згаданий мітинґ, бо будеться вибирати новий уряд на рік 1926 і будуть другі ва ні справи до полагодження. Неявившийся члена на річнім мітингу заплатить кари 1.00, а урядник 2.00. — Іван Завальницький, предс.; Олекса Кричковський, секр.

ПРАВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 73, повідомляє всіх членів місцевих іпозамісцевих, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 20. грудня, о третій пополудни. На порядку справозданнє урядників і контрольної комісії, вибір нового уряду на рік 1926 та роздача календарів. За календарі будесь брало по 30 ц. разом з вкладками. Члени довгуючі повинні вирівнати свій довг. Члени неявившися на річнім мітингу, заплатять 1 доляра кари, а урядник 2 доляри. — Н. К., секретар.

ПРАВІДЕНС, Р. АЙ. Сестр. Любов, від. 177, повідомляє членів і члениць, що річний мітинґ відбудеться дня 20. грудня 1925, то є трета неділя по першім. Мітинґ відбудесь точно 2. год. попол., в церковній гали, під ч. 45 Pilgrim улици. Уряд відділовий пригадує, що кождий місцевий член і члениця як також близкі позамісцеві мають явитись в той день. 1. Справозданнє з діловодства предсідателя, секретаря і касієра за 1925 р. 2. Звіт контрольної комісії. 3. Всякі внески і ухвали. 4. Выясненне нових трох родів паліс секретарем У. Н. С. 5. Вибір уряду на 1926 р. Коли член або члениця неявиться на мітингу, підпадає карі $1.00, а урядник $2.00 після ухвали відділової і статута У. Н. С. Пригадуєсь, що кождий член або члениця повинні хоть по одному кандидатови припровадити в ряди У. Н. С. — Вол. Рекрут, предс.; Омелян Рекрут, секр.; Марія Кендебалюк, кас.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Богд. Хмельницького, від. 22, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться в суботу, 19. грудня о год. 7. вечером, в гали церковній, 162 N. 5th St., Brooklyn, N. Y. Проситься членів явитись на означений час, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на рік 1926 і приниманне нових членів без вступного то Тов. і Союза. Тож обовязком кождого члена старатись припровадити зі собою нових кандидатів. Неявившийся член підлягає карі 50 ц., а урядник 1.00 дол., котра не буде доарвана. — М. Заверуха, предс.; М. Багдай, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Укр. Тов. „Січ", від. 282, подає до відома своїм членам і членкиням, що річні збори відбудуться в неділю 20. грудня о годині 1.30 пополудни в гали Тов. домі під ч. 409 М. Ґеддес ул. Проситься всіх членів явитись на сих зборах. Довгуючих проситься вирівнати свої залеглости, як також буде вибір нового уряду на рік 1926. Повідомляєся тих, котрі ще не є, а хотять бути членами нашого Товариства і У. Н. Союза, то нехай прибудуть на наші збори, а ми їх радо приймемо до нашого Тов. Січ і до У. Н. Союза зовсім без вступної оплати. — М. Маліман, предс.; О. Кирик, кас.; І. Лесюк, секр.

ДОНОРА, ПА. Бр. св. О. Николая, повідомляє, що річний мітинґ відбудеся в неділю, 20. грудня, в лютвинській гали ,о год. 1-ій попол. Просимо всіх членів і членкинь прибути на сей мітинґ, бо хто не прийде, то буде караний, член 50 ц., а урядник 1.00 дол. Кождий член повинен вирівнати свої залеглости. — С. С.

ГАРТФОРД, КОНН. Повідомляється членів У. Н. Союза, від. 277, що річний мітинґ відбудесь в неділю, 20-го грудня, о год. 2-ій пополудни, в гали параїфяльній на оВлнот ул. Проситься всіх членів точно явитись на сей мітинґ, бо будуть важні справи до полагод ення, як: вибір нового уряду, повний річний звіт старого уряду, а може дещо більше. Неявившийся член підлягає карі 50 ц., а урядник 1.00. — А. Курило, секр.

ДЖОЛІЄТ, ІЛЛ. Тов. Т. Шевченка, від. 111, повідомляє всіх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 20. грудня, о 2-ій год. попол., під ч. 418 Williamson Ave. Ті члени, що довгують, мусять вирівнати свій довг, в противнім разі будуть суспендовані. Уряд не буде перетягав довгу на слідуючий рік. — Осип Кочан, секр.

ПАССЕЙК, Н. ДЖ. Отсим повідомляється членів і членкинь Т-ва Т. Шевченка, від. 42, що річний мітинґ відбудеться в неділю дня 20. с. м., о год. 2-ій пополудни під ч. 237 Hope Ave. Проситься всіх членів прибути на той мітинґ, бо будуть важні справи до полагодження, а то: звіт старого уряду з його діловодства за цілий рік, звіт контрольної комісії комісії, опікунів хорих і т. д., вибір нового уряду на рік 1926. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1.00 дол. — В. Лелет, голова; О. Свитак, писар.

ФІЛАДЕЛФІо, ПА. Отсим повідомляється членів Бр. св. Василія, від. 339, що річний мітинґ відбудесь в неділю, 20. грудня 1925, о год. 2-ій попол., під ч. 610 S. American St. Позаяк сей мітинґ є послідний сего року, проситься членів, щоби вирівнали свої залеглости, щоби довгів не перетягати на слідуючий рік. Сего мітингу має бути вибір нового уряду на рік 1926. Також роздасться календарі на рік 1926, за котрі будесь стягати по 30 ц. Будесь принимати нових членів до Тов. і Союза без вступного. — І. Сорока, пр.; І. Шекмор, кас.; О. Будай, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Митодія, від. 86, повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що мітинґ має відбутись в неділю, 20-го грудня, зараз по Службі Божій у церковній гали. На сей мітинґ мають явитись всі члени і вирівнати свої залеглости. На тім мітингу будеся роздавати календарі на рік 1926. Неявившіся члени будуть карані після статута. Обовязком кождого члена бути на тім мітингу, бо є важні справи до полагоди. — Трофим Мороз, секр.

ДІТРОЙ, МІШ. Уряд Бр. св. О. Николая, від. 175, повідомляє, що річний мітинґ відбудеться дня 20. грудня, в неділю, точно 1.30 попол., в гали парафіяльній при Clippert і Edward. Проситься всіх членів місцевих і позамісцевих, щоби явилися на означений час, бо буде справозданнє касове з цілого року і буде вибір нового уряду на рік 1926. На мітингу будуть важні справи до полагодження. Будесь принимати членів до Бр. і У. Н. Союза без вступного. Неявившийсь член підлягає карі, яку Бр. наложить. — Г. Ясінський, предс.; В. Шеремета, кас.; В. Бартош, секр.

НАЙСТАВН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 105, повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що річний мітинґ відбудеться в неділю, дня 20-го грудня, в гали Української Громади, 2051 Ровен улици, точно о год. 3-ій пополудни. Проситься всіх членів явитись на той мітинґ, бо є дуже важні справи до полагод ення. Вибір нового уряду і роздача календарів членам на рік 1926. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости так, щоби неперeносити довгу на слідуючий рік. Котрі члени сего н езроблять, будуть суспендовані після статута У. Н. Союза. Неявившийся член на мітингу заплатить кару 50 ц., а урядник 1.00 дол. — Стефан Слободзян, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Уряд Сестр. св. Ольги, від. 318, повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться дня 20. грудня, в гали церковній. Проситься, щоб всі члени явились, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить доляра а урядник два. — Теодор Демчук, предс.; Онуфрей Палій, кас.; Иосиф Косій, секр.

БОРНСАЙД, ШІКАҐО, ІЛЛ. Сестр. Бр. Богородиці, від. 33, повідомляє, що річний мітинґ відбудесь о 3-ій годині попол., в неділю, 20. грудня с. р., в гали церковній, 9211 Chounsey Ave. На порядку дня вибір нового уряду на рік 1926 та кілька важних справ до полагодження. Неявившася члениця заплатить кари 1.00, а урядничка 2.00. — Анна Коцоловська, предс.; А. Дзюрдзевич, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю дня 20. грудня, о год. 1-ій попол., в Укр. Нарц. Домі, ч. 2253 W. 14th St. Проситься всіх членів, щоби прибули на збори, бо є важні справи, котрі треба полагодити на них зборах конечно, бо на минувших зборах не можна було полагодити задля малого числа членів. Будесь принимати нових членів до Тов. і У. Н. Союза без вступного. — Н. Задарецький, предс.; М. Дмитрів, секр.

ЛІТЛ ФОЛС, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 330, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що річний мітинґ відбудеться дня 20. грудня точно о 2-ій год. пополудни в гали Івана Конікевича, 401 Ann St. Проситься всіх прибути, бо буде справозданнє старого уряду за рік 1925, а по тім наступить вибір нових урядників на рік 1926. Неявившийся член буде караний після статута. — Теодор Стриєк, секр.

КОРТІС БЕЙ, МД. Бр. св. Михаїла, від. 55, повідомляє всіх членів, що річний мітинґ відбудесь в неділю, дня 20. грудня, о год. 2-ій попол., в гали парохіяльній. На той мітинґ повинні явитись всі члени місцеві і позамісцеві, бо по зібранню місячних вкладок старий уряд здасть справозданнє зі свого діловодства за рік 1925, почім відбудуться вибори нового уряду на рік 1926. Неявившийся член або урядник заплатить кару після статута У. Н. Союза. Будесь принимати нових членів до Бр. і У. Н. Союза без вступного. — Иосиф Семенків, предс.; Петро Чайковський, кас.; Ник. Шандровський, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє своїх членів місцевих іпозамісцевих, що річний мітинґ відбудеся в неділю, дня 20-го грудня о годині 1-ій попол., в домі т-ва Укр. Амер. Гор. 847 Н. Франклин ул. Довгуючі члени як не вирівнають своїх залеглих вкладок будуть суспендовані. Також відбудесь вибір нового уряду на рік 1926. Приниманне нових членів без вступного до Тов-а і Укр. Нар. Союза. Роздача календарів і много других важних справ до полагодження. Неявившийся урядник або член підлягає карі після статута. — Р. Караїм, предс.; Р. Карбівник, секр.; О. Бабяк, кас.

ВІЛЯМСТАВН, Н. ДЖ. Повідомляєся членів Бр. св. Ґеоргія, від. 307, У. Н. Союза, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 20. грудня, в гали церковній на Сісил Ровд, точно о год. 12-ій в полудне. Проситься всіх членів зійтися на час, бо суть важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на рік 1926. Ковроля буде здавати звіт з цілого року. Будеться принимати нових членів до Бр. і Союза без вступного. Хто з членів не прийде на мітинґ заплатить кару після статута. — Василь Слободян, предс.; Никола Смерецький, кас.; Іван Витязь, секр.

ВЕСТ ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Згода, від. 62, повідомляє членів, що надзвичайний мітинґ відбудеся о 3-ій годині пополудни в неділю, дня 20-го грудня, в гали кУр. Нар. Дому, 6177 Glenmore Ave. Проситься всіх членів, місцевих і позамісцевих, прибути на сей мітинґ, бо суть важні справи до полагодження. Буде справозданнє з пів року. Тако роздасться календарі члена по 30 ц. Минувшого місяця на річнім мітингу вибрано новий уряд на рік 1926. Василь Волчанський, предс.; Мих. Юрків, заст.; Семен Староста, кас.; Іван Сенів, заст.; Олекса Туринець, секр.; Іван Юник, заст.; контр. комісія: Юрко Бліхар, Николай Волк, Іван Сливар; контр. хорих. Андрій Дубіль, Антін Біґеза; дверник Гр. Холявський. Проситься привести з собою нових членів, котрих тепер приймаємо без вступного до Укр. Нар. Союза і Товариства. — Кароль Кропевницький, предс.; Олекса Туринець, секр. Василь Бідей, касієр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Сестр. Июбов, від. 37, повідомляє всіх своїх Сестер місцевих і позамісцевих, що річний мітинґ відбудеться дня 20-го грудня, в неділю, на гали Укр. Нар. Дому, 216 Фултон Стр., точно о годині 2-ій пополудни. Кожда членкиня має явитися на річний мітинґ. Коли не явиться без важної причини, підлягає карі 50 ц., а урядничка 1.00. Будуть важні справи до полагодження і буде вибір нового уряду на рік 1926, буде цілорічний звіт касовий. Кожда сестр. має виповнити свою належитість після статута. Тож сестри, вибирайте таких членкинь на уряд, котрі здібні виповнювати свої обовязки, щоби за пару місяців не було знов якого непорозуміння. А котрих виберете маєте їх шанувати і слухати, бо де згода там сила і любов. — А. Горін, предс.; З. Фуртас, секр.

НАЙСКОРШЕ НАЙБЕЗПЕЧНІЙШЕ НАЙТАНЬШЕ

можете переслати родині

НА РІЗДВО АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ

через

СТАНДАРД БАНК

який доручує доляри на найблисшій почті в як найкоротшому часі, у всіх частях

ГАЛИЧИНИ, УКРАЇНИ

И ИНШИХ КРАЇВ.

Банк поробив передсвяточні приготовання, щоби не було проволоки в доручуванню з приводу великого навалу праці.

75c. ТЕЛЄГРАФІЧНО 75c.

Отворено до 8-ої вечер.

THE STANDARD BANK

55 AVENUE B., NEW YORK

Отворено до 8. год. вечер.

Нічого не можна порівнати з давним добрим

Пейн-Експеллером

На перший знак простуди вживайте сього домашного ліку, щоб оминути комплікацій.

35ц і 70ц в аптиках. Глядіть на торговельний знак Якор.

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

„ЦАРІВНА"

ПОВІСТЬ

написала ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА

Ціна $2.00.

Можна набути в Книгарні „Свободи".

"SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

HIPPODROME, 43-та ул. і 6-та ЕВНЯ. Попол. о г. 2. 50 ц.; Вечео о г. 8. $1.00.

ОЛЬГА ПЕТРОВА

Harry Carroll, Bert & Betty Wheeler, Jack Waldron, Lillian Lietzell, Edie Brown & Odiva, та инші.

Все на велику скалю, кромі цін.

КОНКУРС.

Українська парохія св. Володимира в Палмертон, Па., пошукує здібного і тверезого дякоучителя. Вимоги: школа, хор і представлення. Посада сейчас до обняття. Платня після угоди. Голосітєсь до: 292-94

ГР. МАЦЮК,

787 Princeton Ave., Palmerton, Pa.

6 НОВИХ СТІННИХ КАЛЕНДАРІВ за одного доляра. Одинокі того року нові. Календаріюм по українськи, свята червоними буквами. 100 за 12 долярів, з друком фірми 13.95. 87-92

SICHOWY BAZAR

34 E. 7th Street, New York, N. Y.

ГРИБИ

спроваджені з краю, дуже смачні і чисті, продаємо $2.50 за фунт, 3 фунти за $7.00, 5 фунтів за $11.00 вже з почтовою пересилкою. Замовлення і гроші засилайте до: J. KORYLUK, 159 E. 4th St., New York, N. Y. 289-92

ФАРМА НА ПРОДАЖ. 15 акрів, одна барна, 5 кімнатний дім, курник, та всякі фермерські прияряди. Близько є вода до купання, одна миля від міста. Ціна $2.600 на сплати. Голосіться до: ДМИТРО САМБОРСЬКИЙ, Superintendent, 1887 Vase Ave., Bronx, N. Y. 291-93

ПОЗІР МАТЕРИ, БАТЬКИ, МОЛОДИЦІ, ДІВЧАТА!

Видаємо нову богато ілюстровану книжку „ЛІКАР ДОМОВИЙ", описуючу навіть найдрібніші недуги мущин, женщин, дітий, як їх вистерігатися, як їх пізнавати, як можна найдешевше і найскуточнійше їх лічити дома. Пишіть зараз до: 182—

THE SPARROW CHEMICAL CO., Inc., Dept. 13,

698 Wythe Ave., Brooklyn, N. Y.

ДАРОМ ТЕРПЛЯЧИМ НА ПРОПУКЛИНУ

PLAPAO на пробу і книжку про пропуклину цілком безплатно.

СТУАРТА PLAPAOPAS є чимось иншим від паса. Є се медичний збірник, який приліплюється сам, щоб сильно держати нутреності в животі. — Нема пасків, спружин або спряжок. Тому не зсувається, не тре тіла і не гнете кости званої „pubes". Тисячі осіб лічилося в хаті успішно, не опускаючи денної праці і успіх був навіть в найгірших випадках. Мягкий наче аксаміт, легкий до уживання, не дорогий, нагороджений золотим медалем і першою нагородою. Процедура лічення натуральна, послідовно, пас стається непотрібним. Удовіднимо то, що говоримо, посилаючи Вам пробну PLAPAO цілком ДАРОМ. Напишіть своє назвиско і адресу на купоні і вишліть почтою днесь. 257,69

PLAPAO LABORATORIES

Key 3071 Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

Імя і назвиско ....

Адреса ....

Відворотна почта принесе Вам пробку PLAPAO безплатно.

ще самого Дода спільником Базарова. Це припущення набрало ще більшої правдоподібности, коли з Дуі прийшло повідомлення, що цей добродій, що видає себе за американського детектива, живе двері в двері в найкращій згоді з жінкою того ніби то міліонового злодія.

Американський к о н с у л ь здвигнув на жалобу Дода раменами, бо не міг йому помогти при найліпшій волі, і порадив йому неофіціяльний шлях хабаря. Дод послухав доброї ради і зауважив , що урядовці тільки й на те чекали. Тепер їх можна було просто до рани прикладати. Вони були навіть такі чесні, що призналися, що їм не відомо нічого про Івана Базарова, але впевнили його, що він без сумніву буде відісланий назад до Петровська. Поліційний президент дав Додові навіть поручення до директора копальні в Петровську, бо був його військовим товаришем.

Чому й він не має заробити собі трохи гроша від цих революційних нігілістів! Бо нігілістом лишився Дод в його очах далі! І він поінформував в листі свого товариша відповідно про особу Дода.

Боббі Дод вернув до Дуі і через кілька днів зголосився з поручаючим письмом до директора карної копальні у Петровську. Директор приняв чужинця, підкручуючи вуса, оглянув його по військовому пронизуючим оком і взяв з ласкавим рухом сторублевий банкнот, який Дод подарував на добродійні цілі в копальні до [illegible]

„Чи пригадуєте собі арештанта Івана Базарова?" спитав Дод директора.

„Івана Базарова!" крикнув директор і зірвався на рівні ноги. „Я мав би забути цю нікчемну собаку?! Це найбільший пройдисвіт, який коли небудь попадав мені під руки. Він фабрикував у Петербурзі бомби і друкував революційні ґазети. А тут він підніс такий бунт, що покалічив мені трьох доглячів. Властиве не він, а чотирнайцять його товаришів, що втекли разом з ним. Він сам надто труслива собака. Ні одніського з них я не піймав. Всі втекли через японський кордон. А ті жовті малпи, очевидно, не видають нікого".

„Перед кількома тижнями піймали в Москві якогось Івана Базарова", говорив далі Боббі Дод.

„Що ви кажете!" заревів директор зі святим обуренням. „Вони знов його піймали? Вони пришлють його сюди назад? Я його візьму у свої руки! Я витрясу з нього душу. В мене є на це знаменита метода. Я зроблю з нього тупоумне стерво. Більше він вже не буде робити змов!"

„Ви уживаєте кнута?" допитувався Дод, неприємно вражений цими чисто російськими погрозами.

„О, ні!" заперечив директор. „В моїм районі не бють. Я не є прихильником цеї культури кнута. Моя метода далеко більш рафінована. Я її сам винайшов. Її успіх певний як смерть. Я уживав її вже два рази з найкращим успіхом".

„Мене дуже цікавило-б побачити цю методу!" відповів Дод.

„Можете її побачити!" відповів директор. „Лишіться тут. Будьте моїм гостем. Перший транспорт засланців вже заповіджений. Можливо, що в ньому буде і ця падлюка. На ньому я покажу вам свою методу. Вона цілком поєдинча, так сказати, цілком простенька. Не треба до неї ні крихітки насилля. Але я ручаюся вам, що цей ланець вже на третій день вдарить головою об мур, щоб відібрати собі життя. Тамті обидва зробили таксамо".

Дод надумувався. Коли ця метода не уживала насильних способів, то вона не була йому неприємна. Чим більш невиносима була для Фоса тюрма, тим швидше він мусів показати фарбу і відкрити своє правдиве обличча. Найпростіще було-б, коли-б сам директор не приняв фальшивого Івана Базарова на підставі власного докладного спостереження, як виглядав правдивий. Але це було дуже мало правдоподібне. Мимо своєї захвалюваної методи цей директор не був нічим більше, як тільки нешкідливим дураком. Зворот мусів початися від самого Петера Фоса. Його впевнювання, що він Іван Базаров, мало в тих обставинах, в яких він тепер був, силу неоспоримого доказу. Навіть свідоцтво його власної жінки не могло нічого помогти.

Дод не приняв запрошення директора, але обіцяв вернути і поїхав до Дуі. Тут розповів Полі, що ждала на нього зі зрозумілим несупокоєм, про все згідно з правдою. Тільки про директорову методу він не говорив нічого.

Тимчасом Петер Фос перебував як Іван Базаров з трицятьома иншими тяжкими злочинцями в тюрмі в Златоусті і ждав на дальший транспорт по сибірській залізниці. Після арештовання в Москві його відсилали поволі від одної тюрми до другої все далі на схід, поки у Златоусті не прилучили його до більшого транспорту. Свою дальшу долю, особливо приняття на Сахаліні він не малював собі рожево.

Взагалі його положення було незавидне. Російські представники влади не знали ані французької ґалянтерії, ані німецької коректности. Тільки деякої добродушности не можна було відмовити російським салдатам і тюремним сторожам. Він слухав спокійно їх лайки і проклонів. Одного разу він дістав навіть ні з того ні з цього кнутом по плечах.

Тьфу, до чорта! подумав він і потер болюче місце об стіну. Коли так далі буде, тоді це може бути дуже неприємно. Мушу справді подумати над тим, як би рушити звідсіль.

І він справді рушив, тільки не як Петер Фос, а як Іван Базаров. Його руки і ноги сковано двома грубими ланцюгами. Такий вже був тут звичай. Для більшої безпеки що-пять каторжників було скованих разом одним довгим ланцом. Для каторжників виникало з цього багато невигід, тільки одно було добре в цьому, що ніхто з них не міг заблудити у великій, непривітній Сибірі.

Петер Фос опинився по середині третього ряду і зараз заприязнився зі своїми сусідами. Одним з них був молодий чиновник з Одеси, що декілька разів присвоїв собі державні гроші і за це дістав пять років каторги.

„Кождий російський чиновник жиє з крадіжи і хабарів!" сказав Фос рівнодушно. „Їх усіх треба було-б заслати на Сибір!"

Другим сусідом був старий, сивобородий селянин із пермської ґубернії.

„Я вбив свого батька!" признався він на питання Фоса, не показуючи при тім найменшого зворушення.

В гарне товариство я попав! подумав Петер Фос і відсунувся від селянина так рішуче, що аж кайдани забрязчали.

„Він був хорий", говорив селянин далі, „мав уже девятьдесять років і терпів дуже. Десять років мучився він вже на світі. Він сказав мені: Василю! візьми сокиру і вбий мене! А що Бог каже слухати завсіди батька, я взяв сокиру і послухав його. Судді не хотіли повірити, що я був послушним сином. Вони сказали, що я вбив його ізза спадку. Але вони не знають Бога і не держать його заповідей".

Петер Фос присунувся знов до нього. Ця простодушна консеквентність заімпонувала йому.

„А що ти зробив?" спитав його чиновник.

„Я революціонер!" признався Петер Фос як Іван Базаров; більше він не міг нічого сказати про свої злочини, бо він не знав їх.

„Ти найгірший з нас!" сказав селянин. Чиновник був тої самої думки.

Проте вони лишилися добрими приятелями і ділилися всім, навіть останньою папіроскою.

Коли потяг їхав, салдати спали, а каторжники, що лежали або сиділи на землі, могли тільки нишком розмовляти між собою. На кожній третій стації потяг задержувався. Тоді арештантам дозваляли виходити на декілька хвилин на свіже повітря, розправити на снігу заклякли ноги і прохати милостині у людий на двірці. Всі давали бідним засланцям Бога ради. Петер Фос дивувався цій російській добродушности, але не забував теж брати і дякувати. Частину назбираних грошей треба було віддавати салдатам, що мали через те всього подостатком і рідко були в лихім настрою. Це було дуже важне.

Можна жити! подумав Петер Фос і закурив папіроску. Тільки не треба бути надто вибагливим. Головне, щоби йти далі наперед. І як це гарно подорожувати на російські державні кошти. За те можна вже погодитися на деякі невигоди.

Нарешті після довгої подорожі по Амурі транспорт добився до Дуі. Арештантів висадили на беріг і вистроїли в ряди перед казармою козацької станиці. Товпа цікавих і милосерних людий обступила їх. Арештанти простягали руки. Петер Фос збирав теж, що далося, хліб, мясо, сало, папіроски, тютюн, горівку і цукор, і напхав цим добром всі кишені свого дірявого плаща.

„Добрий день, містер Фос!" гукнув хтось на нього по англійськи.

Дод! подумав Петер Фос, не звертаючи уваги на привітання і глипнув крадьком на того, що обізвався до нього. Він не помилився. Це був Боббі Дод. Він підкупив був, очевидно, козаків, бо вони не спиняли його.

„Мій пане, дайте мені кілька циґарок!" промовив до нього Петер Фос по німецьки. „Не можна весь час жувати цей обридливий папір".

„Будь ласка!" відповів Дод, подаючи йому коробку з циґарами.

Петер Фос забрав все, що було в ній, і віддав порожню коробку Додові.

„Дякую!" сказав він, встромлюючи одну циґару між зуби. „Тепер ще вогню!"

Боббі Дод послужив йому і цим.

„Чи не покинули-б ви нарешті цю мацкараду, містер Фос?" спитав він по англійськи. „Гірше, як тут, вам певно не буде, як вас засудять за кражу міліонів".

Петер Фос оглянувся навколо. Близько не було нікого, хто розумів би по англійськи. Отже засідки він не потребував боятися. Чи не побалакати-б з Додом? Цей чоловік так цікавився його долею, що заслуговував на те, щоб з ним побалакати декілька приязних слів.

„Ви не зможете довго продовжувати свою гру!" настоював Дод. „Пощо здержувати дальший розвиток? Скажіть, де ви сховали міліони, і я ручаюся вам, що за декілька днів ви будете вільні. Місіс Фос теж тут. Ми ждали на вас".

(Дальше буде).